

SCHEIDSGERECHT GEZONDHEIDSZORG

Kenmerk: 04/05

Arbitraal vonnis in de zaak van:

STICHTING C.,
gevestigd te D.,
verzoekster,
gemachtigde mr C.J. Hagen,

tegen

A.,
wonende te B.,
verweerder,
gemachtigde mr P.A. Hanrath

1 De procesgang

- 1.1 Verzoekster, hierna ook "C." heeft bij verzoekschrift van 21 januari 2004 aan het Scheidsgerecht verzocht de arbeidsovereenkomst tussen C. en verweerder, hierna ook "A.", te ontbinden met ingang van 31 januari 2004, althans op een zo kort mogelijke termijn.
- 1.2. Verweerder heeft bij memorie van antwoord in conventie tevens memorie van eis in voorwaardelijke reconventie geconcludeerd:

IN CONVENTIE:

primair, tot afwijzing van het verzoek;

subsidiair, indien het Scheidsgerecht van oordeel is dat sprake is van een wijziging van omstandigheden, de behandeling van het ontbindingsverzoek van C. aan te houden tot aan het moment waarop een nog in te stellen Commissie van Advies en Bemiddeling uitspraak heeft gedaan (welke conclusie haar complement vindt in hierna te bespreken eis in voorwaardelijke reconventie).

meer subsidiair, indien het Scheidsgerecht van oordeel is dat het verzoek tot ontbinding kan worden toegewezen, bij toewijzing C. te veroordelen tot:

- a. betaling van de wachtgeldregeling van de CAO Ziekenhuizen en overeenkomstig c.q. met inachtneming van de artikelen 18 en 19 van de arbeidsovereenkomst;
- b. betaling van een beëindigingvergoeding gelijk aan tweemaal het jaarsalaris, en daarbij,
- c. de datum waartegen de arbeidsovereenkomst wordt ontbonden niet eerder te bepalen dan op zes maanden na de uitspraak.

IN VOORWAARDELIJKE RECONVENTIE:

heeft A. het Scheidsgerecht verzocht C. te bevelen binnen 5 dagen na ten deze te wijzen beschikking een Commissie van Advies en Bemiddeling in te stellen en voorts C. te bevelen ook voor het overige uitvoering te geven aan de op C. rustende verplichtingen zoals genoemd in art. 16 van de arbeidsovereenkomst, op straffe van een dwangsom van € 5.000,00 voor iedere dag dat C. in gebreke blijft volledig aan het ten deze te geven beschikking te voldoen.

IN CONVENTIE EN IN RECONVENTIE:

A. concludeert verder tot kostenveroordeling van C. in zowel conventie als in reconventie.

- 1.3 Beide partijen hebben een groot aantal producties overgelegd, C. in totaal 34 en A. in totaal 52.
- 1.4 Beide partijen hebben bij gelegenheid van de mondelinge behandeling te Utrecht op 24 maart 2004 pleitnota's overgelegd. C. was vertegenwoordigd door drs P., voorzitter van de Raad van Toezicht van C., en werd bijgestaan door mr C.J. Hagen als gemachtigde. Aanwezig was voorts E., voorzitter van de Raad van Bestuur van C. A. was in persoon aanwezig, vertegenwoordigd door mr P.A. Hanrath als gemachtigde. Als toehoorder was aanwezig mr Brenninkmeijer, een kantoorgenote van mr Hanrath .

2 Samenvatting van het geschil

- 2.1 A. is op 1 januari 2000 voor onbepaalde tijd in dienst getreden van C. als lid van de Raad van Bestuur van C. In de als productie 1 bij het verzoekschrift overgelegde arbeidsovereenkomst is in art. 19 bepaald:
“Zowel ten aanzien van arbeidsongeschiktheid, uitkering bij overlijden, gratificatie t.g.v. jubilea als bij het wachtgeld, worden de dienstjaren van het lid van de raad van bestuur volledig meegeteld bij opeenvolgende dienstbetrekkingen gerekend tot de gezondheidszorginstellingen vallend onder de CAO-Z, derhalve vanaf juni 1985.”
Het salaris van A. bedraagt € 10.776,00 bruto per maand. A. is thans 56 jaar oud.
- 2.2 Vanaf de oprichting van C., op 1 januari 2000, bestond de Raad van Bestuur van C. uit vier personen. Thans kent de Raad van Bestuur als leden de heer E. (voorzitter), de heer F., mevrouw G. en A.
A. is belast met het bestuur over drie zorgcentra. Daarnaast heeft ieder lid van de Raad van Bestuur zijn specifieke aandachtsgebieden.
- 2.3 Binnen de Raad van Bestuur is geruime tijd geleden al uitvoerig gesproken over de vraag welke leden van de Raad van Bestuur de Raad zouden verlaten. In die besprekingen verklaarde, volgens verzoekster, A. zich uiteindelijk bereid te zijner tijd terug te treden uit de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur zou moeten worden teruggebracht van vier naar twee personen en ook daarover zou overeenstemming bestaan tussen partijen, aldus verzoekster. Ten grondslag aan deze reductie van het aantal leden van de Raad van Bestuur ligt een rapport van adviesbureau Boer & Croon d.d. 29 oktober 2003 dat als productie 4 in het geding is gebracht, volgens welk rapport A. zou moeten uittreden met ingang van 1 januari 2004 en G. vervolgens zou moeten uittreden met ingang van 1 juli 2004, waarna de Raad van Bestuur dus nog uit twee leden zou bestaan.

A. is, zoals blijkt uit zijn brief aan drs P. van 5 november 2003 (productie 5 bij verzoekschrift) het deels oneens met het advies van Boer & Croon. Hij kan zich erin vinden dat de Raad van Bestuur uiteindelijk wordt teruggebracht van vier naar twee personen, doch zet vraagtekens bij het tempo en de fasering als door Boer & Croon gesteld. In het bijzonder echter is A. het niet eens met de keuze hem aan te wijzen als een van de twee leden die zouden moeten uittreden.

De Raad van Toezicht van C. heeft ter vergadering van 8 november 2003 het advies van Boer & Croon niettemin overgenomen, met dien verstande echter dat de Raad van Toezicht de reductie aldus wil invoeren dat met ingang van 1 januari 2004 de Raad van Bestuur zal worden teruggebracht naar drie en eerst met ingang van 1 januari 2005 naar twee leden. Zulks wordt door drs P. mondeling medegedeeld ter vergadering van de Raad van Bestuur van 10 november 2003, hetgeen aan de leden schriftelijk wordt gecommuniceerd bij brief met besluitenlijst van 13 november jl. (productie 6 bij verzoekschrift), waaruit blijkt dat naar de bedoeling van de Raad van Toezicht A. en G. uit zullen treden. Het besluit van de Raad van Toezicht geldt onder het voorbehoud dit eerst nog aan de Centrale Ondernemingsraad en Cliëntenraden van C. voor te leggen waarna het definitieve besluit zal volgen.

Na dit –toen nog niet definitieve– besluit volgt een brief van A. d.d. 11 november 2003 aan de Raad van Toezicht waarin om nadere toelichting op en verduidelijking van het besluit van de Raad van Toezicht van 8 november 2003 gevraagd wordt (productie 7 bij verzoekschrift). De centrale ondernemingsraad (COR) van C. wordt bij brief van de Raad van Bestuur van 12 november 2003 om advies gevraagd omtrent het terugbrengen van de Raad van Bestuur van vier naar twee personen. Het managementteam en cliëntenraden worden eveneens ingelicht over het besluit en wel bij brief van 14 november 2003 namens de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur (productie 9 bij verzoekschrift).

Bij brief van 18 november 2003 (productie 10 bij verzoekschrift) aan de Raad van Toezicht, laat A. weten zich niet te kunnen vinden in de evenbedoelde berichtgeving aan managementteams, ondernemingsraden en cliëntenraden en zich te zullen beraden met betrekking tot de daaruit voortvloeiende consequenties.

- 2.4 Bij brief van 20 november 2003 (productie 11 bij verzoekschrift) wordt A. door de Raad van Toezicht medegedeeld dat de Raad zich voornemt stappen te ondernemen om tot beëindiging te komen van de arbeidsovereenkomst tussen A. en C. en tot zijn ontslag als lid van de Raad van Bestuur en als directeur van de Zorgcentra H. en Zorgcentrum D. (en naar later blijkt ook als directeur van Zorgcentrum I.). Uit overgelegde producties blijkt dat de COR zich niet verzet tegen het besluit de Raad van Bestuur terug te brengen van vier naar twee leden en ter uitvoering daarvan de positie van A. als lid van de Raad van Bestuur met ingang van 1 januari 2004 en die van G. met ingang van 1 januari 2005 te beëindigen.

Bij brief van 4 december 2003 aan drs P. laat mr Hanrath weten dat A. ernstig bezwaar heeft tegen het voornemen hem te ontslaan en dat er aanleiding zou bestaan op grond van art. 16 lid 1 van de arbeidsovereenkomst een Commissie van Advies en Bemiddeling (hierna ook “CAB”) in te stellen wegens duurzame verstoring van de vertrouwensrelatie tussen partijen, in het bijzonder tussen A. en E., teneinde te bezien of de verstoorde relatie tussen partijen hersteld zou kunnen worden. C. bestrijdt dat aan het besluit tot beëindiging van het dienstverband tussen partijen een verstoring van de verhoudingen tussen A. en E. ten grondslag zou liggen en concludeert dat instelling van bedoelde Commissie daarom niet aan de orde is.

- 2.5 Partijen blijven verdeeld over de vraag of al dan niet sprake is van verstoorde verhoudingen als eigenlijke grondslag voor het verzoek tot ontbinding en daaraan gekoppeld

over de vraag of de CAB al dan niet moet worden ingesteld. De verschillen van inzicht worden niet overbrugd. Volgens de notulen van de vergadering van de Raad van Toezicht d.d. 9 januari 2004 (productie 24 bij verzoekschrift) wordt besloten A. met ingang van 31 januari 2004 te ontslaan als lid van de Raad van Bestuur van C. en op korte termijn aan het Scheidsgerecht ontbinding te vragen van de arbeidsovereenkomst. Dit is geschied bij het thans behandelde verzoekschrift van 21 januari 2004.

- 2.6 Bij memorie van antwoord in conventie tevens memorie van eis in voorwaardelijke reconventie heeft A. verweer gevoerd tegen het verzoek op gronden als hiervoor reeds uiteengezet, waarbij A. zich op het standpunt stelt, zich nooit bereid te hebben verklaard te zijner tijd terug te treden als lid van de Raad van Bestuur. Wel heeft A., aldus zijn eigen woorden, laten weten in het belang van de organisatie de mogelijkheid te bezien of hij degene kan zijn die terugtreedt.
- 2.7 Stellende dat sprake is van een verstoorde verhouding wenst A. echter eerst en vooral dat de procedure ex art. 16 lid 1 wordt gevolgd door het instellen van de CAB hetgeen in voorwaardelijke reconventie wordt verzocht door A. Op het verweer in conventie, zal bij de beoordeling van het verzoek worden teruggekomen. Allereerst zal het Scheidsgerecht zich echter buigen over het verzoek in reconventie, als verzoek van de meest verstrekkende aard, nu toewijzing daarvan zou betekenen dat voor het Scheidsgerecht voorlopig geen taak zou zijn.

3 De bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht vloeit voort uit het bepaalde in artikel 20 van de arbeidsovereenkomst en het arbitragereglement van het Scheidsgerecht. De bevoegdheid wordt door geen van partijen betwist.

4 De beoordeling van het geschil

- 4.1 Allereerst zal het Scheidsgerecht zich uitspreken over het verzoek in voorwaardelijke reconventie. Het Scheidsgerecht ziet geen aanwijzing dat benoeming van de CAB zal kunnen bijdragen tot het beperken of oplossen van het aan de orde zijnde geschil tussen partijen. Het besluit van de Raad van Toezicht, het aantal leden van de Raad van Bestuur terug te brengen van vier naar twee staat immers onherroepelijk vast. Vervolgens komt dan de vraag aan de orde welk lid van de Raad van Bestuur dient te vertrekken. Daarin heeft de CAB geen taak. De CAB heeft enkel tot taak mogelijkheden te onderzoeken bij verschillen van opvatting tussen C. en A., of in de toekomst van een werkbare situatie tussen beiden sprake kan zijn. Voor behandeling van die vraag is geen plaats en bestaat geen reden, nu aan het verzoek ten grondslag is gelegd, reductie van het aantal leden van de Raad van Bestuur van vier naar twee in het kader waarvan A. en G. volgens C. moeten vertrekken zodat niet de vraag speelt of een verstoorde verstandhouding kan worden hersteld, doch de vraag of het voorliggende verzoek op grond van de gestelde reorganisatie kan worden toegewezen. Beantwoording van die vraag is niet aan de CAB. Evenmin heeft, naar ter zitting gebleken is, de CAB de bevoegdheid te bepalen of te onderzoeken of wellicht andere leden van de Raad van Bestuur dan A. in het kader van de reductie moeten vertrekken, noch heeft de CAB de bevoegdheid andere door A. te vervullen functies voor te stellen of te suggereren. Het verzoek tot instelling van de CAB mist dan ook belang. Het verzoek van A. tot aanhouding van het ontbindingsverzoek en zijn vordering in reconventie kunnen derhalve niet slagen.

- 4.2 Nu er geen plaats is voor aanhouding en verwijzing naar de CAB, zal het Scheidsrecht ingaan op de vraag of de arbeidsovereenkomst al dan niet dient te worden ontbonden en zo ja wat de consequenties daarvan moeten zijn.
- 4.3 Naar het oordeel van het Scheidsrecht kan de gestelde grond, reorganisatie, het verzoek tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst tussen partijen dragen. De Raad van Toezicht heeft besloten het aantal leden van de Raad van Bestuur van vier naar twee terug te brengen, zodat vaststaat dat er hoe dan ook twee leden van de Raad van Bestuur dienen te verstrekken. Dit besluit is aan de Raad van Toezicht voorbehouden en staat niet aan het Scheidsrecht ter beoordeling, anders dan bij wege van marginale toetsing. Niet gezegd kan worden dat de Raad van Toezicht niet in redelijkheid tot dat besluit heeft kunnen komen en hetzelfde geldt voor het daaraan gekoppelde besluit A. als één van de twee leden die dienen te vertrekken aan te wijzen. Het mag zo zijn dat de uitvoering van het besluit van de Raad van Toezicht de verhoudingen tussen de leden van de Raad van Bestuur, in het bijzonder tussen E. en A., geen goed heeft gedaan -en wellicht waren de verhoudingen tussen beiden ook vóór het besluit tot reductie van het aantal leden van de Raad van Bestuur al minder goed-, doch zulks staat los van het feit en neemt niet weg dat naar het oordeel van het Scheidsrecht de Raad van Toezicht besloten heeft, het dienstverband met A. te doen beëindigen in het kader van het voornemen, het aantal leden van de Raad van Bestuur terug te brengen.
- 4.4 A. heeft tot verweer gesteld dat er geen aanleiding zou bestaan voor ontbinding op grond van inkrimping van de Raad van Bestuur aangezien vast zou staan dat na een eventueel vertrek van A. een vacature ontstaat, namelijk die van de positie van directeur van de drie zorgcentra die A. als lid van de Raad van Bestuur bekleedt. Daarnaast stelt A. dat er een arbeidsovereenkomst zou bestaan tussen de zorgcentra en A. en dat A. dus als directeur van de zorgcentra aan kan blijven, ook al zou hij geen lid van de Raad van Bestuur meer zijn. Als zulks niet mogelijk zou zijn omdat die functie gekoppeld zou zijn aan het lidmaatschap van A. van de Raad van Bestuur, dan zou dat lidmaatschap volgens A. gehandhaafd moeten blijven, juist om hem in de gelegenheid te stellen als directeur van de zorgcentra te blijven functioneren.
- 4.5 Voorzover een dergelijke koppeling tussen het lidmaatschap van de Raad van Bestuur en de directeursfunctie niet behoeft te worden aangenomen, zou A. ook zonder lidmaatschap van de Raad van Bestuur als directeur aan kunnen blijven, aldus A. Ter ondersteuning van het laatste verweer verwijst A. naar de situatie van G., die weliswaar haar functie als lid van de Raad van Bestuur met ingang van 1 januari 2005 zal verliezen, doch aan wie een functie zal worden toegekend waarbij zij de taken die zij nu heeft kan blijven behouden. Volgens A. is het onbegrijpelijk dat G. wel, doch hij niet bij C. in dienst kan blijven.
- 4.6 Volgens C. ontstaat er geen vacature door het wegvallen van A. als directeur van de zorgcentra aangezien de zorgcentra zullen worden aangestuurd door één van de overblijvende leden van de Raad van Bestuur. In het kader van de herorganisatie van C. en de daaruit voortvloeiende nieuwe structuur, zal volgens C. geen plaats zijn voor een directeur van de zorgcentra die niet tevens lid van de Raad van Bestuur is van C.. Dit zou anders zijn in het geval van G. De taken die G volgens voornemen van C. zou blijven vervullen, ook na beëindiging van haar positie als lid van Raad van Bestuur, zouden niet per se uitgeoefend behoeven te worden door een lid van de Raad van Bestuur. Het Scheidsrecht acht dit aannemelijk en gaat er vanuit dat er binnen C. geen andere, passende functie voor A. voorhanden is.

- 4.7 Zoals al eerder is overwogen is ook A. een voorstander van de voorgenomen reductie van het aantal leden van de Raad van Bestuur van vier naar twee. In zoverre bestaat er dus overeenstemming tussen partijen. De Raad van Toezicht heeft tot deze reductie ook besloten. Het is niet aan het Scheidsgerecht te bepalen wie in het kader van deze reductie afscheid moet nemen van de Raad van Bestuur. Voorts komt het Scheidsgerecht tot de conclusie dat de functie van A. als directeur van de drie zorgcentra onlosmakelijk verbonden is aan zijn lidmaatschap van de Raad van Bestuur, hetgeen dus inhoudt dat er geen plaats is voor een directeursschap met betrekking tot de drie zorgcentra, los van de positie van lid van de Raad van Bestuur, zeker nu C. ook nog eens uitdrukkelijk heeft uitgesproken dat de zorgcentra aangestuurd zullen moeten worden door één van de overblijvende leden van de Raad van Bestuur.
- 4.8 Uitgaande van dit alles kan het verzoek tot ontbinding worden toegewezen op grond van de gestelde reorganisatie, die als een verandering van omstandigheden kan worden aangemerkt die op korte termijn tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst dient te leiden. Het betreft hier echter omstandigheden waarvan de oorzaak op geen enkele wijze kan worden toegerekend aan A. Integendeel, A. heeft bij verweerschrift en ter zitting betoogd van grote betekenis te zijn voor C. en ook uitstekend te hebben gefunctioneerd als lid van de Raad van Bestuur, waarin hij overigens van 1 december 2000 tot 1 december 2001 ook het voorzitterschap heeft bekleed. Eén en ander is niet weersproken door C. Gezien de ingrijpende consequenties die ontbinding van de arbeidsovereenkomst voor A. met zich mee brengt, waarbij onder meer gedacht moet worden aan de leeftijd van A. en de positie, met het daaraan verbonden salaris, die A. zal verliezen, is het Scheidsgerecht van oordeel dat hem een billijke vergoeding moet worden toegekend zoals hierna te melden.
- 4.9 Partijen zijn het er over eens dat A. recht zal hebben op wachtgeld overeenkomstig de wachtgeldregeling CAO Ziekenhuizen met inachtneming van een aantal dienstjaren te rekenen vanaf 1 juni 1985, een en ander volgens art. 19 arbeidsovereenkomst. C. dient ingevolge artikel 14 lid 2 van de arbeidsovereenkomst een opzegtermijn van zes maanden in acht te nemen. Het Scheidsgerecht gaat er van uit dat het risico van de fictieve opzegtermijn door C. wordt gedragen met dien verstande dat vanaf de datum van ontbinding van de arbeidsovereenkomst het volle bedrag van het wachtgeld wordt uitbetaald.
- 4.10 Al deze omstandigheden in aanmerking genomen is het Scheidsgerecht van oordeel dat A. naast wachtgeld naar billijkheid een vergoeding dient te verkrijgen in het kader van de uit te spreken ontbinding van de arbeidsovereenkomst ten bedrage van in totaal omstreeks vijftien maanden brutosalaris vermeerderd met vakantiegeld, aldus een bedrag ad € 175.000,-, waarbij het Scheidsgerecht de ontbinding zal uitspreken met ingang van 1 juni 2004.

5 De beslissing

Het Scheidsgerecht wijst het navolgende arbitrale vonnis

IN CONVENTIE:

Verzoekster heeft de gelegenheid het verzoek in te trekken binnen twee weken na de datum van dit vonnis.

A: indien verzoekster haar verzoek niet intrekt:

- 5.1 De arbeidsovereenkomst wordt ontbonden met ingang van 1 juni 2004.
- 5.2 Verzoekster dient in dat geval aan verweerder een vergoeding te betalen, ineens en dadelijk na ontbinding van de arbeidsovereenkomst te voldoen, ten bedrage van € 175.000,-.
- 5.3 De kosten van het Scheidsgerecht, begroot op een bedrag ad € 5.058,- komen voor rekening van verzoekster en worden ten laste gebracht van het door haar gestorte voorschot. Verzoekster dient derhalve nog € 58,- aan het Scheidsgerecht te voldoen. Voorts dient verzoekster in de kosten van rechtsbijstand aan de zijde van verweerder, bij te dragen met een bedrag van € 5.000,-.
- 5.4 Het anders of meer verzochte wordt afgewezen.

B: indien verzoekster haar verzoek intrekt:

- 5.5 Het verzochte wordt afgewezen.
- 5.6 De onder 5.3 vermelde beslissing wordt gehandhaafd.

IN RECONVENTIE:

- 5.6 Wijst het verzoek af onder de bepaling dat elk van partijen de eigen kosten draagt van de reconventie.

Aldus gewezen te Utrecht op 27 april 2004 door prof mr T.A.W. Sterk, voorzitter, mr H. Bijleveld en mr J.J.H. Suyver, leden, met bijstand van mr drs M. Bitter, als griffier.